19 Φεβρουαρίου 2026

Ιερομόναχος Νικάνωρ Χιλανδαρινός (1903 – 19 Φεβρουαρίου 1990)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ιερομόναχος Νικάνωρ Χιλανδαρινός

Ο μακαριστός Γέροντας Νικάνωρ γεννήθηκε στο χωριό Ντίβτσι, κοντά στην πόλη Βάλιεβο της Σερβίας στις 13.8.1903 από ευσεβείς και απλοϊκούς γονείς. Μικρός είχε τη θέρμη των πρώτων χριστιανών. Κατά κόσμον ονομαζόταν Νικόλαος Σάβιτς. Στην ιερά μονή Χιλανδαρίου, την οποία ίδρυσαν συμπατριώτες του και στην οποία κατοι-κούν πολλοί έως σήμερα, προσήλθε στις 17.8.1927. Μοναχός εκάρη στις 15.9.1929. Προϊστάμενος της μονής της μετανοίας του, την οποία αγάπησε θερμά και υπηρέτησε άοκνα, εξελέγη στις 31.12.1941. Το 1963 διετέλεσε Πρωτεπιστάτης του Αγίου Όρους και επί αρκετά έτη επίτροπος και αντιπρόσωπος της μονής του στην Ιερά Κοινότητα. Εργάσθηκε και ο ίδιος στους αμπελώνες, τους λεπτοκαρώνες και τους καστανεώνες της μονής.

Ο μακαριστός Γέροντας Μητροφάνης Χιλανδαρινός (+1999), με τον οποίο συνεργασθήκαμε, μας έλεγε, με συγκίνηση, για τον μακα-ριστό Γέροντά του Νικάνορα, πως ήταν άνθρωπος πολύ σοβαρός και σπουδαίος, βαθιά πνευματικός και κατανυκτικός. Είχε μεγάλη αγάπη για όλους. Κρατούσε μία μικρή επιφύλαξη για τους Γερμανούς, επειδή στον πόλεμο κρέμασαν πολλούς συμπατριώτες του. Δεν τους μισούσε όμως. Είχε αγωνισθεί για να το κατορθώσει. Παρότι ήταν απόφοιτος της πρώτης Δημοτικού, μελετούσε πολύ ως τα βαθιά του γεράματα. Η

μελέτη ήταν γι’ αυτόν μεγάλη πηγή γνώσεως. Αγαπούσε πολύ τα βιβλία και τους συγγραφείς. Όταν πήγαιναν ερευνητές στο μοναστήρι του, τους εξυπηρετούσε με κάθε τρόπο, και τους παρότρυνε να εκδώσουν τους κόπους των ερευνών τους.

Πρώτος έμπαινε καθημερινά στο ναό κι έβγαινε τελευταίος. Η κόπωση, τα γηρατειά και η ασθένεια δεν τον έκαμπταν. Η στάση του έδινε κουράγιο σε όσους πήγαιναν να οκνεύσουν λίγο. Επί εφτά ώρες σχεδόν κάθε ημέρα ήταν ένας στύλος φωτεινός στο Καθολικό. Η θέρμη της ψυχής του φαινόταν στον ήπιο λόγο του και το τρυφερό βλέμμα του. Κατακτούσε έτσι αμέσως τον συνομιλητή του. Διατηρούσε όμως πάντοτε μία διακριτική απόσταση. Έδενε τους ανθρώπους με τον Χρι-στό και όχι με το πρόσωπό του. Η κάθε του κίνηση ήταν συνειδητή και υπεύθυνη. Είχε μία σοφή επαγρύπνηση για τον εαυτό του και για τη μονή του. Ήξερε να συγκεντρώνεται, να σκύβει μέσα του, να σκάβει, να μέμφεται, να χαίρεται την καλογερική ζωή. Είχε διάκριση. Ήξερε πότε να σιωπά, ν’ αποσύρεται, να περιμένει, να ελπίζει. Ήταν οικονόμος κι ελεήμων. Χαιρόταν πολύ να δίνει χρήματα να τυπώνονται ψυχωφελή βιβλία. Επικοινωνούσε με άνεση με τους πολλούς προσκυνητές και συ-ζητούσε φιλικά μαζί τους διάφορα πνευματικά θέματα.

«Το πιο σπουδαίο, έλεγε, είναι να είμαστε όσο πιο πολύ γίνεται κα-λοί στην εκκλησία. Όλα τα άλλα είναι δευτερεύοντα. Ας κάνουμε μόνο τ’ απαραίτητα. Προσευχόμαστε στον Θεό να έλθουν καλύτερες ημέρες για τη μονή. Αυτοί που θα έλθουν ας κάνουν τα περισσότερα». Επί κομμουνισμού πήγαινε στην πατρίδα του να ξυπνάει τους κοιμισμένους χριστιανούς. Μια μικρή περιουσία που είχε την έδωσε για να επισκευασθεί η εκκλησία του χωριού του. Το Χιλανδάρι το λάτρευε.

Αγαπούσε ιδιαίτερα το Άγιον Όρος, την Ελλάδα και τον μοναχισμό. Υπήρξε ελεήμων, σοβαρός, συνετός, διακριτικός και ειλικρινής. Εμείς λίγο τον γνωρίσαμε, αλλά πολλά καλά ακούσαμε γι’ αυτόν. Ο θάνατος τον βρήκε σε υψηλή διακονία. Είχε σταλεί από το Πατριαρχείο της Σερβίας στη μακρινή Αυστραλία, για να ομονοήσει δύο εκεί κοινότη-τες. Ανεπαύθη στις 19.2.1990, Κυριακή της Ορθοδοξίας, ο ορθοδοξότατος Προηγούμενος Νικάνωρ Χιλανδαρινός, ο σεβάσμιος άνθρωπος του Θεού. Ετάφη την επομένη στην εκεί μονή του Αγίου Σάββα.

Πηγές – Βιβλιογραφία

Μωυσέως Αγιορείτου μοναχού, Εκδημίες Αγιορειτών, Πρωτάτον 22/1190, σ. 51.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Μέγα Γεροντικό, τ. Γ΄, εκδ. Μυγδονία σ. 1263-1268.